

DI TÍCH LỊCH SỬ

Vụ thảm sát tại hầm, vườn và nhà ông Đặng Trà

(Tổ 3, thôn 5, xã Bình Dương, huyện Thăng Bình, tỉnh Quảng Nam)

LÝ LỊCH DI TÍCH:

1. Tên gọi di tích: Vụ thảm sát tại hầm, vườn và nhà ông Đặng Trà (Trì).

2. Địa điểm và đường đi đến:

Vườn nhà ông Đặng Trà hiện thuộc tổ 3, thôn 5, xã Bình Dương, huyện Thăng Bình, tỉnh Quảng Nam.

Từ ngã tư Hà Lam (Thị trấn Hà Lam), huyện Thăng Bình, tỉnh Quảng Nam, đi về hướng Đông Bắc theo đường ĐT613 khoảng 16km là đến chợ Bàu Bính, từ đây đi về hướng Nam khoảng 300m là đến di tích.

3. Sự kiện lịch sử:

Đầu năm 1969 bọn địch áp dụng chiến lược “Việt Nam hóa chiến tranh” thực chất của chiến lược này là sử dụng quân viễn chinh Mỹ làm chỗ dựa dùm “Người Việt đánh người Việt”. Chính phủ Mỹ từng bước rút quân để tránh bớt làn sóng phản đối chiến tranh, mặt khác lại củng cố tăng cường nguy quân, nguy quyền, chúng vừa xuống thang chiến tranh nhưng cũng vừa phản công và tiến công rất quyết liệt để chống phá phong trào cách mạng.

Ở Quảng Nam lúc này, bọn địch cũng đánh phá rất ác liệt trong đó có Thăng Bình, đặc biệt là xã Bình Dương từ tháng 01 năm 1969 địch tăng cường quân số lên đến: 4 tiểu đoàn lính Mỹ, 3 liên đoàn Biệt động quân (39,11,21), một trung đoàn Cộng hoà, 8 đại đội Bảo an, cùng hàng trăm máy bay, xe tăng, xe lội nước và pháo từ các hạm đội trên biển và các căn cứ: Tuần Dường, Núi Quê, Sơn - Cẩm - Hà, Núi Cẩm, An Hà, bắn trước dọn đường quân bộ binh tràn vào sau.

Khi đánh chiếm được một số xã của vùng Đông Tam Kỳ, Thăng Bình, địch tập trung đánh trọng điểm các xã: Bình Giang, Bình Dương, Bình Triều... Qua nhiều lần càn quét đánh phá trên mọi phương diện, địch tăng cường máy bay, xe tăng, quân chủ lực.. sau 10 ngày đánh phá, càn liên tiếp địch bị quân và dân vùng Đông Thăng Bình diệt 100 tên, bắn rơi một máy bay, bắn cháy nhiều xe tăng, thu nhiều vũ khí, đạn dược.

Càng thất bại, bọn địch càng điên rồ chém giết dân thường vô tội, trước khi rút quân khỏi xã Bình Dương, địch cho Lữ Đoàn Mạnh Hổ Đại Hàn (Nam Triều Tiên) vào xã Bình Dương ngày 12/11/1969 (tức ngày 30/10 âm lịch) gây ra nhiều vụ thảm sát rất dã man.

Vụ thảm sát tại hầm, vườn và nhà ông Đặng Trà ở thôn 5, tại đây địch sát hại 25 thường dân vô tội chủ yếu là phụ nữ, trẻ em và người già. Vụ này còn sót một em bé 02 tháng tuổi.

Trên đây là vụ thảm sát mà địch đã gây ra tại nhà ông Trà ở xã Bình Dương trong ngày 12/11/1969. Hành động của chúng rất dã man, vô nhân đạo, gây cho nhân dân biết bao đau thương, tan tóc.

Qua vụ thăm sát vào ngày 12/11/1969 bọn địch đã biểu hiện tính vô nhân đạo, một sự tàn sát rất dã man. Với vụ thăm sát nói trên, đã không ít gia đình, nhà cửa, vườn tược bị bỏ trống, không còn ai ở, nhiều gia đình phải chịu cảnh chia lìa, cha mất con, chồng mất vợ, anh mất em...

4. Khảo tả di tích:

Khu vực xảy ra vụ thăm sát là một khu vực đất cát rộng. Hầm, vườn và nhà ông Đặng Trà từ sau vụ thăm sát đến nay không có người định cư trên mảnh đất này nữa. Nhà bị chiến tranh tàn phá, hầm sập không còn, vườn tược bỏ hoang không có người ở. Trên khu đất này hiện nay có một ngôi mộ chôn cất những nạn nhân của vụ thăm sát. Ngoài ra còn có một số ngôi mộ khác được chôn cất trong khu vực này.

5. Loại hình di tích: Di tích lịch sử

6. Giá trị khoa học lịch sử:

Vụ thăm sát tại hầm, vườn và nhà ông Trà ghi lại tội ác dã man của địch đối với nhân dân ta trong cuộc kháng chiến chống Mỹ.

Vụ thăm sát tại hầm, vườn và nhà ông Trà càng làm nung nấu thêm tinh thần yêu nước quật cường, lòng căm thù giặc sâu sắc của nhân dân Bình Dương nói chung và nhân dân cả nước nói riêng, quyết một lòng siết chặt tay nhau dưới sự lãnh đạo của Đảng trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước cho đến ngày thắng lợi cuối cùng.